

Εργαστηριακή εισήγηση

«Διδασκαλία της Αγγλικής με τη χρήση ΤΠΕ και εκπαιδευτικού λογισμικού στην Πρωτοβάθμια και Δευτεροβάθμια εκπαίδευση»

Θεοφάνης Κατσάνος

Καθηγητής Αγγλικής Γλώσσας, ΣΔΕ ΔΦ Λάρισας
MSc στις Επιστήμες της Γλώσσας και της Επικοινωνίας
fkatsanos@gmail.com

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Αφορμή για τη συγγραφή της συγκεκριμένης εργασίας και το σχεδιασμό του εργαστηρίου, αποτέλεσε η ανάγκη εξοικείωσης των καθηγητών/τριών Αγγλικής γλώσσας με θέματα που αφορούν στην ένταξη και αξιοποίηση των Τεχνολογιών της Πληροφορίας και των Επικοινωνιών (ΤΠΕ) στη διδασκαλία του μαθήματος της Αγγλικής γλώσσας σε όλες τις βαθμίδες της δημόσιας εκπαίδευσης. Ανάγκη που υπαγορεύεται αφενός από τις πρόσφατες εξελίξεις που διαμορφώνουν νέα δεδομένα και προκλήσεις στη διδασκαλία του μαθήματος, αφετέρου από τα αποτελέσματα εμπειρικής έρευνας που διεξήχθη κατά το σχολικό έτος 2008-2009 και αποτύπωσε ως ένα βαθμό τη σύγχρονη σχολική πραγματικότητα και ανέδειξε τη στάση, τους προβληματισμούς, τις προτάσεις και τις επιμορφωτικές ανάγκες των καθηγητών/τριών Αγγλικής γλώσσας όσον αφορά σε ζητήματα χρήσης και ένταξης των ΤΠΕ στην καθημερινή εκπαιδευτική διαδικασία.

Ειδικότερα, ο σχεδιασμός και η διάθεση συνοδευτικού των σχολικών εγχειριδίων εκπαιδευτικού λογισμικού για τη διδασκαλία του μαθήματος στις τάξεις Δ' /Ε' /ΣΤ' του Δημοτικού. Ακόμη, η δράση «Ψηφιακή Τάξη» που υλοποιείται για πρώτη φορά το τρέχον σχολικό έτος στην Α' Γυμνασίου και περιλαμβάνει στο φορητό μαθητικό υπολογιστή αντίστοιχο εκπαιδευτικό λογισμικό για το μάθημα των Αγγλικών. Επίσης, η προμήθεια και διανομή τίτλων εκπαιδευτικού λογισμικού για το Γυμνάσιο και το Λύκειο, συνθέτουν ένα νέο περιβάλλον διδασκαλίας μέσα στο οποίο ο/η καθηγητής/τρια Αγγλικών καλείται να δράσει, αναπτύσσοντας ή και ανανεώνοντας γνώσεις και δεξιότητες ώστε να μπορέσει να αξιοποιήσει τις δυνατότητες και την προστιθέμενη αξία που μπορεί να επιφέρει η ένταξη των ΤΠΕ στην καθημερινή εκπαιδευτική διαδικασία.

Στο πλαίσιο αυτό λοιπόν, το εργαστήριο φιλοδοξεί να επιτύχει την εξοικείωση των συμμετεχόντων/ουσών με τις αρχές σχεδιασμού ενός εκπαιδευτικού σεναρίου αξιοποίησης των ΤΠΕ, που αποσκοπεί στην επίτευξη

δημιουργίας ενός τεχνολογικά εμπλουτισμένου μαθησιακού περιβάλλοντος μέσω της ενεργής συμμετοχής των μαθητών στην εκπαιδευτική διαδικασία και μέσα από δραστηριότητες όπως η αναζήτηση, η συλλογή, η επιλογή, η επεξεργασία, η παρουσίαση πληροφοριών και η αξιοποίηση των δυνατοτήτων και των επιλογών που προσφέρει ένα εκπαιδευτικό λογισμικό. Επίσης, την καλλιέργεια δεξιοτήτων επικοινωνίας, ομαδοσυνεργατικότητας που διευκολύνονται μέσα από τη διαδικασία χρήσης ενός εκπαιδευτικού σεναρίου, αναβαθμίζουν τη διδακτική πρακτική και εξομαλύνουν τις δυσκολίες κατανόησης και μαθησιακής επικοινωνίας.

ΛΕΞΕΙΣ ΚΛΕΙΔΙΑ: Αγγλική Γλώσσα, ΤΠΕ, εκπαιδευτικό λογισμικό, εκπαιδευτικό σενάριο

ΣΤΟΧΟΙ ΤΟΥ ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟΥ

Στο εργαστήριο αυτό επιδιώκεται η εξοικείωση των εκπαιδευτικών με τη χρήση και αξιοποίηση των ΤΠΕ στην εκπαιδευτική διαδικασία κυρίως μέσα από την παρουσίαση του σχεδιασμού και παραδειγμάτων υλοποίησης εκπαιδευτικών σεναρίων μάθησης με τη χρήση ΤΠΕ και εκπαιδευτικού λογισμικού για όλες τις βαθμίδες της τυπικής εκπαίδευσης.

Κατά τη διάρκεια του εργαστηρίου οι συμμετέχοντες/ουσες:

- θα συμμετέχουν ενεργά στην προσομοίωση δειγματικής διδασκαλίας,
- θα εξοικειωθούν με τη χρήση των ΤΠΕ και του διαδικτύου ως διδακτικά εργαλεία,
- θα γνωρίσουν τις αρχές σχεδιασμού ενός εκπαιδευτικού σεναρίου μάθησης με ΤΠΕ,
- θα αναλύσουν και θα σχολιάσουν τις δυνατότητες και τις αδυναμίες ενός εκπαιδευτικού σεναρίου,
- θα συνεργαστούν και θα επικοινωνήσουν στα πλαίσια ενός τεχνολογικά εμπλουτισμένου μαθησιακού περιβάλλοντος.

ΘΕΩΡΗΤΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΤΟΥ ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟΥ

Ο σχεδιασμός της μαθησιακής διαδικασίας πάνω σε ένα εκπαιδευτικό σενάριο ενεργοποιεί τους μαθητές, παρέχει κίνητρα για αυτόνομη αλλά και συνεργατική μάθηση και αποτελεί ευκαιρία για διερεύνηση, και ανάπτυξη της κριτικής σκέψης. Επίσης, συμβάλλει στη διαθεματικότητα και στη συνεργασία μεταξύ των μαθητών, αλλά κυρίως καλλιεργεί μεταγνωστικές δεξιότητες αφήνοντας τους να διατυπώσουν καίρια ερωτήματα για την πορεία και τη φύση της μάθησης.

Τα χαρακτηριστικά ενός εκπαιδευτικού σεναρίου με τη χρήση των ΤΠΕ κινούνται πάνω στις εξής αρχές:

- να βασίζεται στο Αναλυτικό Πρόγραμμα Σπουδών της κάθε εκπαιδευτικής βαθμίδας/δομής
- να είναι σχεδιασμένο, οργανωμένο, δομημένο αλλά να υπάρχουν περιθώρια ευελιξίας

- να είναι σαφείς ο σκοπός και οι επιμέρους στόχοι
- να αξιοποιεί τις ΤΠΕ και αλλά εκπαιδευτικά εργαλεία με ισορροπία και οικονομία
- να διαθέτει πολλαπλές αναπαραστάσεις της ίδιας γνώσης
- να ενισχύει όσο το δυνατό περισσότερο την αλληλεπίδραση, την ενεργό συμμετοχή και τη συνεργασία μεταξύ των μαθητών
- να προωθεί τη διαθεματικότητα
- να προβλέπει ξεκάθαρους ρόλους για τους εμπλεκόμενους στο σενάριο
- να υπάρχει πρόβλεψη χρόνου

Επίσης, η δομή ενός εκπαιδευτικού σεναρίου αποτελείται από τα εξής στοιχεία:

- τους ρόλους των εμπλεκομένων
- τα εμπλεκόμενα γνωστικά αντικείμενα
- τον σκοπό και τους επιμέρους στόχους
- τις ΤΠΕ
- το υποστηρικτικό υλικό (ψηφιακό ή/και μη)
- τις συνθήκες και την οργάνωση του χώρου
- τη χρονική διάρκεια εφαρμογής του εκπαιδευτικού σεναρίου
- τις προκαταρκτικές ενέργειες και προαπαιτούμενες γνώσεις των μαθητών
- δραστηριότητες και οδηγίες δραστηριοτήτων σε φύλλο εργασίας του μαθητή
- αξιολόγηση της μάθησης
- επεκτασιμότητα του σεναρίου

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΤΟΥ ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟΥ

Κατά τη διάρκεια του εργαστηρίου θα παρουσιαστούν στους/στις συμμετέχοντες/ουσες τα αποτελέσματα έρευνας πάνω σε ζητήματα ένταξης και αξιοποίησης των ΤΠΕ στη μαθησιακή διαδικασία, και θα δοθεί το ερέθισμα για γόνιμη συζήτηση πάνω στα ευρήματα. Επίσης με βιωματικό τρόπο θα ζητηθεί από τον /την συμμετέχοντα/ουσα να εντοπίσει τις δυνατότητες και τις αδυναμίες του αναφορικά με τις ΤΠΕ και την ένταξη τους στην καθημερινή διδασκαλία.

Σε δεύτερο στάδιο θα παρουσιαστούν οι θεωρητικές αρχές σχεδιασμού αλλά και η χρησιμότητα υιοθέτησης ενός εκπαιδευτικού σεναρίου με τη χρήση των ΤΠΕ στην καθημερινή διδακτική πρακτική. Δειγματικές διδασκαλίες προβλέπονται για όλες τις βαθμίδες της τυπικής εκπαίδευσης, ωστόσο το ενδιαφέρον και ο βαθμός ομοιογένειας της ομάδας των συμμετεχόντων θα καθορίσει την ειδικότερη θεματολογία των παραδειγμάτων.

Η ενεργή συμμετοχή και η συνεχής ανατροφοδότηση των συμμετεχόντων/ουσών σε κάθε φάση υλοποίησης, θα αποτελέσει τον κύριο σκοπό του εργαστηρίου ώστε να υπάρχει σε κάθε στάδιο ανταλλαγή απόψεων και εμπειριών και ουσιαστική παρέμβαση στο περιεχόμενο του εργαστηρίου. Τέλος, στη φάση της ολοκλήρωσης του εργαστηρίου θα ζητηθεί αξιολόγηση από τους συμμετέχοντες/ουσες.

ΤΙΤΛΟΙ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΥ ΛΟΓΙΣΜΙΚΟΥ ΣΤΟΥΣ ΟΠΟΙΟΥΣ ΘΑ ΒΑΣΙΣΤΕΙ Η ΔΕΙΓΜΑΤΙΚΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑ

- Αγγλικά Δ' και Ε' Δημοτικού ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΟ ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟ Γ' Κ.Π.Σ./ΕΠΕΑΕΚ II/ΕΝΕΡΓΕΙΑ 2.2.1/Κατηγορία Πράξεων 2.2.1.α: «Αναμόρφωση των προγραμμάτων σπουδών και συγγραφή νέων εκπαιδευτικών πακέτων» Ανάδοχος: SIEM ΕΠΕ
- Αγγλικά ΣΤ' Δημοτικού ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΟ ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟ Γ' Κ.Π.Σ./ΕΠΕΑΕΚ II/ΕΝΕΡΓΕΙΑ 2.2.1/Κατηγορία Πράξεων 2.2.1.α: «Αναμόρφωση των προγραμμάτων σπουδών και συγγραφή νέων εκπαιδευτικών πακέτων» Ανάδοχος: SIEM ΕΠΕ
- Αγγλικά για Αρχάριους Α', Β', Γ' Γυμνασίου Κατασκευαστής: Παιδαγωγικό Ινστιτούτο Γ' Κ.Π.Σ./ΕΠΕΑΚ II / ΕΝΕΡΓΕΙΑ 2.2.1 / Κατηγορία Πράξεων 2.2.1.α: "Αναμόρφωση των προγραμμάτων σπουδών και συγγραφή νέων εκπαιδευτικών πακέτων" Ανάδοχος:Hypermedia Ltd
- Αγγλικά για Προχωρημένους Α', Β', Γ' Γυμνασίου Γ' Κ.Π.Σ./ΕΠΕΑΚ II / ΕΝΕΡΓΕΙΑ 2.2.1 / Κατηγορία Πράξεων 2.2.1.α: "Αναμόρφωση των προγραμμάτων σπουδών και συγγραφή νέων εκπαιδευτικών πακέτων" Ανάδοχος:Hypermedia Ltd
- ENGLISH PLUS 1 (Basic) MLS Multimedia
- ENGLISH PLUS 2 (Intermediate) MLS Multimedia

ΦΥΛΛΑ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

Τα φύλλα εργασίας θα περιλαμβάνουν τις επιμέρους δραστηριότητες του κάθε σχεδίου εργασίας και θα προβλέπουν τις μορφές της αλληλεπίδρασης του συμμετέχοντα ή της ομάδας συμμετεχόντων με τον Η/Υ ή με άλλους συμμετέχοντες. Ένα ενδεικτικό φύλλο εργασίας συνοδεύει την παρούσα εργασία.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

1. Council of Europe (2001) Common European Framework of Reference for Languages: Learning, Teaching, Assessment. Cambridge: Cambridge University Press Εκδόσεις Καστανιώτη, Αθήνα.
2. Εκπαιδευτικό σενάριο διδασκαλίας και μάθησης με την αξιοποίηση εκπαιδευτικού λογισμικού για το μάθημα της Αγγλικής γλώσσας, στο 6ο Πανελλήνιο Συνέδριο της Επιστημονικής Ένωσης Εκπαιδευτικών Πρωτοβάθμιας για τη διάδοση των Τ.Π.Ε. στην εκπαίδευση στις 17 & 18 Οκτωβρίου 2009. Η εισήγηση έχει περιληφθεί στα πρακτικά του Συνεδρίου, με τον τίτλο: Πρακτικά 6ου Πανελλήνιου Συνεδρίου ΕΕΕΠ –

- ΔΤΠΕ “Σχολείο 2.0” - Πειραιάς, 17 & 18 Οκτωβρίου 2009, ISBN: 978-960-88368-7-7.
3. Ένταξη και Χρήση των Τ.Π.Ε. στη Διδασκαλία της Αγγλικής Γλώσσας στη Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση, στο 6ο Πανελλήνιο Συνέδριο της Επιστημονικής Ένωσης Εκπαιδευτικών Πρωτοβάθμιας για τη διάδοση των Τ.Π.Ε. στην εκπαίδευση στις 17 & 18 Οκτωβρίου 2009. Η εισήγηση έχει περιληφθεί στα πρακτικά του Συνεδρίου, με τον τίτλο: Πρακτικά 6ου Πανελληνίου Συνεδρίου ΕΕΕΠ – ΔΤΠΕ “Σχολείο 2.0” - Πειραιάς, 17 & 18 Οκτωβρίου 2009, ISBN: 978-960-88368-7-7.
 4. Π.Ι. (2008), Επιμορφωτικό Υλικό Του Προγράμματος Επιμόρφωση σε Εκπαιδευτικό Λογισμικό, Έργο «Επιμόρφωση Εκπ/κων για τη Βέλτιστη Αξιοποίηση των Τ.Π.Ε και των Εκπαιδευτικών Λογισμικών»
 5. Παναγιωτακόπουλος Χρήστος Θ., Πιερρακέας Χρήστος, Πιντέλας Παναγιώτης (2003), Το εκπαιδευτικό λογισμικό και αξιολόγησή του, Εκδόσεις Μεταίχμιο.
 6. Σολομωνίδου Χ. (1999), Εκπαιδευτική τεχνολογία: Μέσα, υλικά, διδακτική χρήση και αξιοποίηση,
 7. Σολομωνίδου Χ. (2001), Σύγχρονη εκπαιδευτική τεχνολογία: υπολογιστές και μάθηση στην κοινωνία της γνώσης.
 8. Σολομωνίδου Χ. (2006), Νέες τάσεις στην εκπαιδευτική τεχνολογία, Επικοινωνιακός και σύγχρονα περιβάλλοντα μάθησης, Εκδόσεις Μεταίχμιο
 9. Τοκατλίδου, Β. (2002) ΓΛΩΣΣΑ, ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑ ΚΑΙ ΓΛΩΣΣΙΚΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ.Αθήνα: Εκδόσεις Πατάκη.

ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΟ ΦΥΛΛΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

WORKSHEET

DATE:

Speaking - 'Maxi's Room'

1. What kind of music do you listen to? Who is your favourite singer/band? Do your friends share your taste in music? Have you ever asked for an autograph? Are you an autograph hunter?
2. Click 'Guided Lessons', then click 'Rock 'n' Roll', then 'Lesson 1', then 'Speaking' and 'Explore'.
3. Click the play button and listen to a short dialogue between two autograph hunters waiting to meet the rock star Maxi. You can click 'see script' to see the script if you like, or click 'hear' to listen again to a selected part of the script, or click 'See Translation' for the translation of the selected part. Also, you can click 'Record Myself' to record yourself repeating a sentence. The computer will assess your pronunciation comparing it to the original and will give you a mark (%).

4. Click 'Practice' to take part in the dialogue. Click the arrow to choose which person you want to be. Each time you speak you can click the 'Start' button and your voice will be recorded. When you finish you can listen to the recording of yourself by clicking the symbol of the loudspeaker

4.1. Work in pairs. What are they going to do next? Improvise, practise the dialogue and then perform it in class.

5. Work in pairs. Write a dialogue between two autograph hunters waiting to meet a famous singer/group backstage at a concert. Practise the dialogue and then perform it in class.

6. Class discussion

Prioritize the following tips for learning English. Give 5 points to the learning tip that helps you with your learning the most and 1 point to the least helpful.

- watch films in English
- listen to English songs
- practise English a lot outside class
- read/ watch / listen to the news in English
- use the English+ Basic CD-ROM

6.1 Now work in groups and try to agree on the most and least helpful of these learning tips.

6.2 Report to class.

7. Project work

7.1 Work in groups. Find information about different kinds of music (where did it start? / what was it about? / musicians, etc.).

You can ask your Art teacher, Music teacher and your Technology teacher for help or search the Internet.

7.2 Choose a certain kind of music and design a poster or prepare a PowerPoint presentation for a forthcoming musical concert/festival. You can make up the name of the band/singer(s) or even use existing names.

useful tip

mention:

- *time, date and place of venue*
- *cost of tickets*
- *anything extra given at the concert (badges, T-shirts, etc)*

7.3 Present your project in class.

Self-evaluation – Feedback

Evaluate your work. How good was the presentation? How much did you contribute to it? Did you cooperate with other students well? Which of these skills have you practiced? Reading, Writing, Listening, Speaking, Vocabulary, Grammar, Planning, Researching, Cooperating, Mediating, IT skills, Art, History, Geography.